

АНАЛІЗ СУЧАСНИХ ПІДХОДІВ У ВИКЛАДАННІ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Варто визнати, що в Україні довгі роки методика викладання іноземних мов орієнтувалася на вивчення граматики і вокабуляра, а граматико-перекладний метод навчання іноземних мов був основним. При сучасних темпах розвитку інформаційного простору досягнення спеціалістами високого кваліфікаційного рівня стане можливим тільки при зміні процесу навчання і самонавчання. В останні десятиріччя викладачі почали застосовувати інтенсивні та комунікативні методи навчання іноземних мов у яких акцентується комунікативно-практична мета навчання.

Основна ідея подібного підходу до навчання іноземній мові у такий спосіб полягає в тому, щоб перенести акцент із різного виду вправ на активну розумову діяльність студентів, що вимагає для свого оформлення володіння певними мовними засобами.

Розглянемо *метод проектів*, який знайшов широке застосування в багатьох країнах світу головним чином тому, що він дозволяє особам, які навчаються, органічно інтегрувати знання з різних областей при вирішенні однієї проблеми, дає можливість застосувати отримані знання на практиці, генеруючи при цьому нові ідеї.

В основу методу проектів покладені: ідея, що становить суть поняття "проект", його прагматична спрямованість на результат, якого можна одержати при вирішенні тієї чи іншої практично або теоретично значимої проблеми. Цей результат можна побачити, осмислити, застосувати в реальній практичній діяльності. Для досягнення результату необхідно навчати самостійно мислити; знаходити та вирішувати проблеми, із залученням знань з різних областей; прогнозувати результати і можливі наслідки різних варіантів рішення.

Вимоги до використання методу проектів перераховані у статті Е.С. Полата "Метод проектів на уроках іноземної мови" (Іноземні мови в школі. - 2000. - №1): 1) наявність значимої в дослідницькому, творчому плані

проблеми/завдання, що вимагає інтегрованого знання, дослідницького пошуку для її рішення; 2) практична, теоретична значимість передбачуваних результатів; 3) самостійна (індивідуальна, парна, групова) діяльність осіб, що навчаються, на занятті або в поза навчальний час; 4) структурування змістовної частини проекту (із вказівкою поетапних результатів і розподілом ролей); 5) використання дослідницьких методів: визначення проблеми, завдань дослідження, що впливають із неї; висунування гіпотези їхнього рішення; обговорення методів дослідження; оформлення кінцевих результатів.

Виходячи із вимог, можна визначити етапи розробки структури проекту та його проведення: 1) представлення ситуацій, що дозволяють виявити одну або декілька проблем з обговорюваної тематики; 2) висунування гіпотез вирішення поставленої проблеми, обговорення і обґрунтування кожної з гіпотез; 3) обговорення методів перевірки прийнятих гіпотез у малих групах (у кожній групі по одній гіпотезі), можливих джерел інформації для перевірки висунутої гіпотези; оформлення результатів; 4) робота в групах над пошуком фактів, аргументів, що підтверджують або спростовують гіпотезу; 5) захист проектів (гіпотез вирішення проблеми) кожної із груп з опонуванням з боку всіх присутніх; 6) виявлення нових проблем.

Відповідно до ознаки домінуючого в проекті методу виділяються наступні типи проектів:

1. *Дослідницькі*, що вимагають добре продуманої структури, визначених цілей, обґрунтування актуальності предмета дослідження для усіх учасників, визначення джерел інформації, продуманих методів, результатів. Вони повністю відповідають логіці невеликого дослідження і мають структуру, наближену до справді наукового дослідження.

2. *Творчі*, передбачають відповідне оформлення результатів. Вони, як правило, не мають детально розробленої структури спільної діяльності учасників. Структура тільки планується і далі розвивається за прийнятою групою логікою спільної діяльності та інтересами учасників проекту. У цьому випадку варто домовитися про заплановані результати і форму їхнього подання.

3. *Ролево-ігрові*, у яких структура також тільки планується і залишається відкритою до закінчення проекту. Учасники приймають на себе певні ролі, обумовлені характером і змістом проекту, особливістю розв'язуваної проблеми.

4. *Інформаційні*, спрямовані на збір інформації про будь-який об'єкт, явище; на ознайомлення учасників проекту із цією інформацією, її аналіз та узагальнення фактів, призначених для широкої аудиторії. Вони вимагають добре продуманої структури, можливості систематичного коректування по ходу роботи над проектом.

5. *Практико-орієнтовані*, мають чітко позначений із самого початку результат діяльності учасників проекту, який обов'язково орієнтований на соціальні інтереси самих учасників. Проект вимагає добре продуманої структури, сценарію діяльності його учасників з визначенням функцій кожного з них, чіткі результати спільної діяльності та участь кожного в оформленні кінцевого продукту.

6. *Монопроекти*, проводяться у рамках одного навчального предмета з вибором найбільш складного розділу або теми програми із застосуванням знань з інших областей. Проект вимагає ретельної структуризації по уроках із чітким визначенням його цілей і завдань, а також знань і умінь, що студенти повинні в результаті отримати. Заздалегідь планується логіка роботи на кожному уроці по групах (ролі в групах розподіляються студентами), форма презентації, яку самостійно обирають учасники проекту.

7. *Міжпредметні* проекти, як правило, виконуються у позаурочний час, об'ємні, тривалі, загальноосвітні, або стосуються лише кількох предметів. Такі проекти планують вирішити складну проблему, значиму для усіх учасників проекту, вимагають кваліфікованої координації з боку фахівців, злагодженої роботи багатьох творчих груп, що мають чітко визначені дослідницькі завдання, добре опрацьовані форми проміжних і підсумкових презентацій.

Зрозуміло, що у реальній практиці найчастіше доводиться мати справу зі змішаними типами проектів, у яких є ознаки дослідницьких і творчих проектів.

У цілому, застосування методу проектів дозволяє перетворити заняття з іноземної мови в дискусійний, дослідницький клуб, в якому вирішуються дійсно цікаві, практично значимі і доступні проблеми.